

Mpox (Monkeypox)

Smittspårning

Bakgrund och epidemiologi

- Ovanlig sjukdom, zoonos
- Finns hos vilda apor, gnagare, ekorrar
- Förekommer naturligt i Västafrika (West African clade IIb) och Centralafrika (Congo Basin clade I) i områden som angränsar till tropisk djungel
- Första fallet hos människa 1970 i Demokratiska republiken Kongo, fall från 11 afrikanska länder
- 2017 – stort utbrott i Nigeria
- 2003 – utbrott USA där smittkällan var präriehundar som infekterats av gnagare som importerats fr Ghana
- Importfall från Afrika till Israel, Storbritannien, Singapore

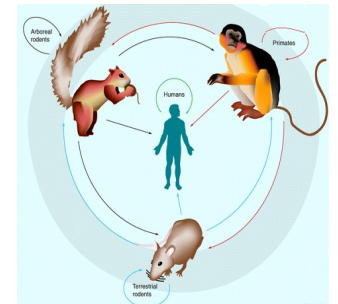

Aktuellt

- Sedan 2022 sprids mpox (klad IIb) även utanför Afrika i ett globalt utbrott
- Senhösten 2023 startade ett utbrott med spridning av (klad I), i Centralafrika, framförallt i Demokratiska republiken Kongo samt i Uganda, Rwanda, Kenya och Burundi
- WHO har beslutat att spridningen av sjukdomen mpox ska klassas som ett internationellt hot mot människors hälsa (PHEIC)

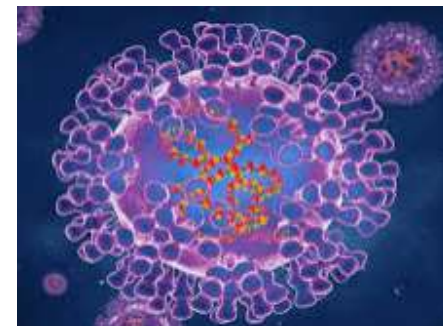
Smittväg

- Smittar i första hand via kontakt med infekterade djur; djurbett eller via direktkontakt med blod fr smittade djur, dåligt tillagat kött
- Smitta person-person via luftvägar eller direktkontakt med kroppsvätska från infekterad person.
- Fall i Europa och Nordamerika:
smittöverföring i samband med sex och nära kontakter (Klad IIb)
- Pågående utbrott i Centralafrika DR Kongo (Klad I)
smittöverföring: via nära kontakter inom hushållet, ofta till barn

Klinik

- Inkubationstid 6-13 dgr (5-21 dgr)
- Symtom:
 - feber, huvudvärk, ryggsmärta, muskelvärk, trötthet
 - lymfadenopati
 - hudutslag (1-3 dgr efter feberdebut) -utvecklas till vesikler, pustler, sårskorpor
 - I det aktuella utbrottet bland MSM har det varit vanligt med blåsor och sår genitalt och perianalt, ibland i kombination med svullna lymfkörtlar i ljumskar och feber
- Behandling
 - Symtomatisk
 - Antivirala läkemedel mot DNA-virus
 - Vaccination mot smittkoppor (ca 85% skyddseffekt)
- Mortalitet West African klad IIb -ca 1%

Smittspårning

- Smittspårning ska påbörjas snarast efter besked om positivt provsvar
- Vid smittspårning räknas den smittsamma perioden från symtomdebut
- Smittspårning sker 21 dagar bakåt i tiden från symtomdebut till nuläge
- Identifierade personer ska informeras om exposition för smitta och ges förhållningsregler eller medicinska eller praktiska råd utifrån bedömd smittrisk

Det är viktigt att patienten vid smittspårning får klart för sig att sekretess råder och att patientens identitet inte kommer att uppges för den eller de kontakter som framkommer vid smittspårningssamtal

Följande kontakter behöver efterfrågas i Smittspårning

- kontakt med känt fall av mpox
- sexuella kontakter
- andra nära kontakter: personer som patienten lever nära eller delar bostad med och som haft kontakt med patientens blåsor eller sår eller med vilka patienten delat lakan, handdukar eller andra hygienartiklar
- vård- eller omsorgspersonal som vårdat patienten
- övriga kontakter som kan vara av betydelse, t.ex. vid idrottsutövning med nära hudkontakt eller andra personer som indexpatienten haft nära hudkontakt med.

Enbart en kram som hälsning eller handslag räknas vanligen inte, men en individuell bedömning får göras beroende på var indexpatienten haft sina hudlesioner.

Smittspårning, hög risk för smitta

Bedömd smittrisk	Typ av kontakt - exempel	Förhållningsregler eller medicinska och praktiska råd *
<p>Hög risk för smitta - betraktas som misstänkt fall enligt smittskyddslagen vilket motiverar förhållningsregler</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sexuella kontakter under patientens smittsamma period • Andra nära kontakter: personer som patienten lever nära eller delar bostad med • Vård- och omsorgspersonal utan adekvat skyddsutrustning**: - haft långvarig och nära kontakt (> 3 timmar, < 2 meters avstånd) med patienten - haft direktkontakt med patientens hudlesioner eller kroppsvätskor, inkl. sticktillbud 	<p>Förhållningsregler som ges efter individuell bedömning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avstängning från arbete om detta involverar direkt långvarig hudkontakt med andra, t.ex. vård- och omsorgspersonal inklusive barnomsorg för yngre barn • Avstå från fritids- och sociala aktiviteter som innebär nära kontakt • Förskolebarn ska stanna hemma • Förbud mot att ge blod eller donera organ eller andra vävnader för transplantation • Skyldighet att informera om exposition för Mpox vid kontakt med personal inom vård och omsorg inklusive hemtjänst och tandvård • Avstå från sexuella kontakter • Skyldighet att följa hygienrutiner <p>Ytterligare åtgärder enligt skydds- och informationsplikt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Undvika nära kontakt med person som tillhör riskgrupp för svår sjukdom med Mpox: gravida, personer med nedsatt immunförsvar och yngre barn • Eftersträva att bo ensam, vid delad bostad hålla avstånd i möjligaste mån • Undvika kontakt med däggdjur • Person med hög risk för smitta ska instrueras att kontrollera kroppstemperatur 2 gånger per dag och vara observant på symtom. Vid symtom ska personen isolera sig i hemmet, ta kontakt med smittspårningsansvarig

* ges för återstående inkubationstid, d.v.s. maximalt 21 dagar från kontaktens senaste exponering

** Länk till [vårdhygieniska riktlinjer om apkoppor](#)

Smittspårning, låg risk för smitta/ingen förhöjd risk för smitta

Bedömd smittrisk	Typ av kontakt - exempel	Förhållningsregler eller medicinska och praktiska råd*
Låg risk för smitta - betraktas inte som misstänkt fall enligt smittskyddslagen - inga förhållningsregler	<ul style="list-style-type: none"> • Hushållskontakt som kunnat hålla avstånd och t.ex. inte delat badrum • Vård- och omsorgspersonal utan adekvat skyddsutrustning** men som t.ex. endast haft kortvarig kontakt med patienten (jämför ovan) 	Rekommendationer till personen: <ul style="list-style-type: none"> • Vara observant på symtom • Vara noggrann med handhygien och hostetikett • Avstå från att ge blod eller donera organ eller andra vävnader för transplantation. Vid symtom ska personen isolera sig i hemmet, ta kontakt med smittspårningsansvarig
Ingen förhöjd risk för smitta	<ul style="list-style-type: none"> • Övriga kontakter, t.ex. medtrafikanter på flygresor kortare än 8 timmar • Vård- och omsorgspersonal som burit adekvat skyddsutrustning 	Ingen åtgärd

* ges för återstående inkubationstid, d.v.s. maximalt 21 dagar från kontaktens senaste exponering

** Länk till [vårdhygieniska riktlinjer om apkoppor](#)

Länk

[Smittskydds hemsida Mpox inkl, smittskyddsblad med förhållningsregler](#)